

Гергьовден - ден на храбростта, празник на овчарите

На 6 май честваме най-важния пролетен празник – Деня на Свети Георги Победоносец. У нас светецът е смятан за защитник, воин и покровител на овчарите и техния добитък. Гергьовден е и ден на храбростта и на Българската армия.

В народния календар Гергьовден се свързва с изкарването на стадата в планината и на земеделците, които започват да работят по нивите. “Хубав ден Великден, още по-хубав Гергьовден” се пее в една народна песен, която показва почитта на този празник от всички българи.

На този ден трапезата е общоселска - прави се извън селото, някъде на зеленина и задължително в близост до параклис или манастир. Пече се цяло агне в пещ или на чеверме, а след това се носи в църква да се освети или се прикадява на място.

По стара българска традиция на Гергьовден във всеки дом се пече агне, а около празничната трапеза се събира цялото семейство. Задължително е на софрата да присъства и обредният хляб, но е хубаво да има още агнешка дроб сарма, млечни продукти, зелен лук, пресен чесън, варено жито, баница и вино. Освен това не трябва да се дават млечни продукти назаем.

Стопанката на къщата става рано и преминава двора, след което закичва вратите с букет от здравец, люляк и цъфнала клонка от плодно дръвче. Той се оставя да стои, докато изсъхне, а обичаят се спазва за здраве, берекет и щастие през цялата година.

Задояването на овцата, която се е сдобила първа с агънце през годината също е част от обредността на Гергьовден. Тя се окичва с венец от къпина, здравец, глог и коприва, завързан с червен конец, като същия се поставя и на вратата на кошарата. Задояването се извършва от млада жена, която е във фертилна възраст, а първа от него, през кухи стебла от девесил, отпива млада жена, за да се раждат женски агънца. На менчето също се привързва цветна китка с червен конец.

В този ден от годината за първи път в дома се прави прясно сирене, но не се осолява, за да не секне млякото на овцете. То се закичва с чесън, коприва, бук и глог.

Съществено място в обредността на Гергьовден заемат зеленината, цветята и цъфналите клонки, които символично пренасят силата на природата върху хората и домашните животни. Затова къщите, стопанските помещения и градините посрещат празничното утро окичени с букови клонки, клонки от разцъфнала ябълка или друго плодно дръвче.

На този ден в земята се заравя първото червено яйце от предходния Великден, за да е плодородна нивата. Най-ранобудния от къщата притичва до поляната, за да набере коприва, с която след това шибва по ходилата всички у дома, за да не ги застига злото през цялата година.

По стара българска традиция агнето, което е първото мъжко родено през годината и най-често бяло на цвят, се заколва до източната стена на къщата или на свещено за местността място, наречено оброчище.

Преди това му се дава зелена тревичка, за да има храна за животните и близва сол, за да са сити всички, окичва се с венец от билки и към рогата му се прикрепя свещичка. С кръвта му се намазват бузките на децата, за да бъдат здрави, а останалата се излива в течаща вода, за да не секва берекета в къщата. Обредният хляб се украсява с фигурки на агънца, овчарска гега и кошара. След това заедно с печеното агне се осветява и всички се събират около празничната трапеза, около която се играят гергьовденски хора. Момите се люлеят на люлки, всички се теглят на кантар за здраве, а накрая костите от агнето се заравят в земята.

Източник: edna.bg